

9. Elektronický prodej

Během roku 2023 uskutečnila elektronický prodej téměř čtvrtina podniků v Česku a tyto prodeje tvořily čtvrtinu veškerých podnikových tržeb v daném roce. Od roku 2005, kdy začal ČSÚ tento ukazatel sledovat, se tržby z elektronických prodejů na celkových tržbách podniků zvýšily více než 3,5krát. Tuzemské podniky s 10 a více zaměstnanci sice prodávají častěji přes webové stránky či mobilní aplikace než pomocí elektronické výměny dat (EDI), ale tržby firem získané elektronickou výměnou dat jsou dlouhodobě vyšší. V roce 2023 byly, oproti tržbám z webových prodejů, vyšší přibližně 1,5krát.

Pozn.: otázky v této kapitole se vztahují k roku předcházejícímu šetření, tj. zde konkrétně k roku 2023

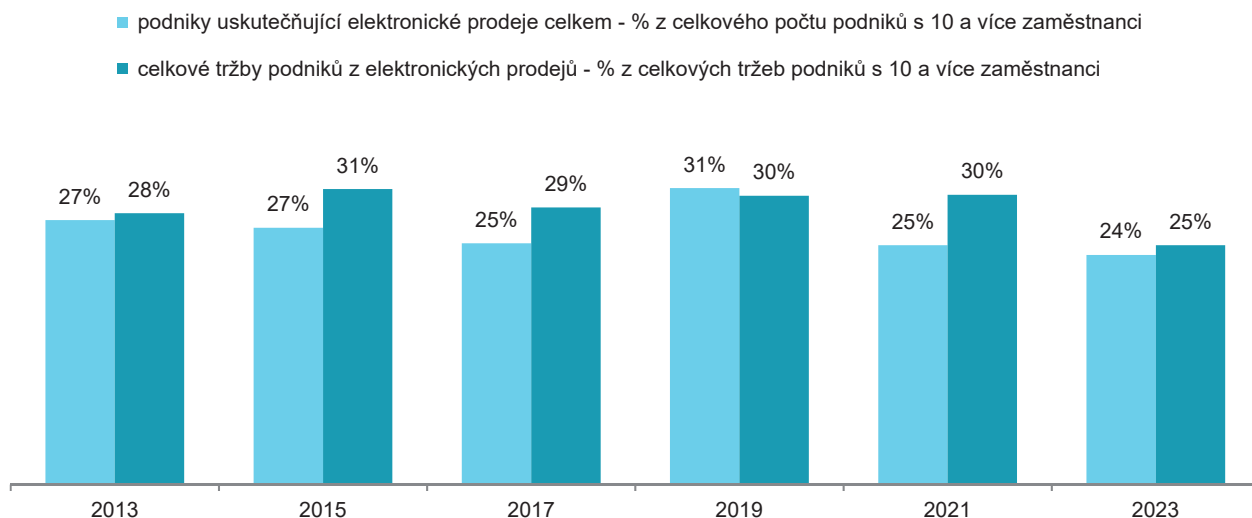
Hlavní zjištění

- V roce 2023 **prodala elektronickou cestou** (přes internet nebo jinou počítačovou síť) nějaké zboží či službu čtvrtina podniků s deseti a více zaměstnanci v Česku. **Tržby z těchto elektronických prodejů** se na celkových tržbách podniků s 10 a více zaměstnanci podílely 25 %. Možnost elektronického prodeje využívají nejvíce velké podniky, v roce 2023 touto cestou prodávala polovina z nich. Mezi malými podniky to byla pětina (21 %) a mezi středními 30 %.
- V roce 2023 elektronicky prodávala v rámci EU27 téměř čtvrtina podniků (24 %) a stejně velký byl také podíl podniků v Česku. V tomto ukazateli dominují podniky v Litvě, kde 42 % podniků uvedlo, že v roce 2023 prodalo nějaké zboží či službu přes internet nebo jinou počítačovou síť. Druhá příčka patří v tomto ukazateli podnikům v Irsku, kterých elektronicky prodávalo 40 %.
- V roce 2023 se na celkových tržbách podniků s 250 a více zaměstnanci podílely elektronické prodeje 33 %. V případě malých podniků s 10 až 49 zaměstnanci to bylo 8 % a u středních podniků 23 %.
- V podílu tržeb z realizovaných elektronických prodejů se firmy s 10 a více zaměstnanci v Česku za rok 2023 umístily v rámci zemí EU27 **na pátém místě**. Tržby českých podniků z elektronických prodejů byly za rok 2023 na úrovni 25 %, průměr za EU27 činil 19 % z celkových tržeb. Nejvyšší podíly tržeb z prodejů uskutečněných elektronickou cestou měly za rok 2023 podniky v Dánsku (30 %), následované podniky ve Finsku a v Belgii (v každé z těchto zemí shodně 29 %). Nejmenší podíl e-prodejů na celkových tržbách vykázaly za rok 2023 podniky v Bulharsku (8 %) a v Řecku (8 %).
- **Více než deseti procenty na celkových tržbách** se v roce 2023 **podílely elektronické prodeje** u 17 % tuzemských podniků s více než 10 zaměstnanci. Do této skupiny firem dlouhodobě častěji spadají velké podniky s více než 250 zaměstnanci (v roce 2023 toto kritérium naplnilo 40 % velkých podniků, ale např. jen 16 % malých firem nebo 20 % středně velkých subjektů) a z hlediska převažující ekonomické činnosti jde nejčastěji o podniky působící **v cestovním ruchu**. V roce 2023 splňovalo toto kritérium 63 % cestovních agentur a kanceláří a 64 % firem poskytujících ubytování.
- Podíl podniků prodávajících zboží a/nebo služby **přes webové stránky nebo mobilní aplikace je dlouhodobě vyšší** než podíl podniků prodávajících zboží a/nebo služby **pomocí elektronické výměny dat** (EDI). Přes web nebo aplikace prodávala v roce 2023 v Česku pětina podniků s 10 a více zaměstnanci, pomocí elektronické výměny dat 7 % podniků. Opačná je situace týkající se podílu **tržeb** z těchto elektronických prodejů. Tržby z prodejů uskutečněných přes webové stránky tvořily 10 % celkových podnikových tržeb v roce 2023, zatímco tržby získané elektronickou výměnou dat tvořily 15 % celkových podnikových tržeb.
- Přibližně na úrovni průměru EU27 (21 %) je Česko v podílu firem, které prodávaly přes webové stránky nebo mobilní aplikace. První příčka patřila v tomto ukazateli podnikům v Litvě, kde v roce 2023 využilo prodeje přes web 40 % podniků s deseti a více zaměstnanci. Nejméně často přes web prodávaly podniky v Lucembursku, kde takto činila cca desetina tamních podniků. Pomocí EDI prodávaly v rámci EU27 nejčastěji podniky v Dánsku (16 %) a ve Švédsku (14 %). V Česku to v roce 2023 bylo 7 % podniků a průměr za EU27 byl 6 % podniků.
- Elektronický prodej přes EDI uskutečňují především velké podniky, v roce 2023 tímto způsobem prodávalo zboží či služby 36 % velkých, ale pouze 4 % malých firem. Z odvětvového pohledu je uskutečňování elektronického prodeje pomocí EDI **hojně rozšířeno v automobilovém průmyslu** (CZ NACE 29). V roce 2023 tímto způsobem prodávalo 38 % firem v tomto odvětví. Ve zpracovatelském průmyslu jsou prodeje

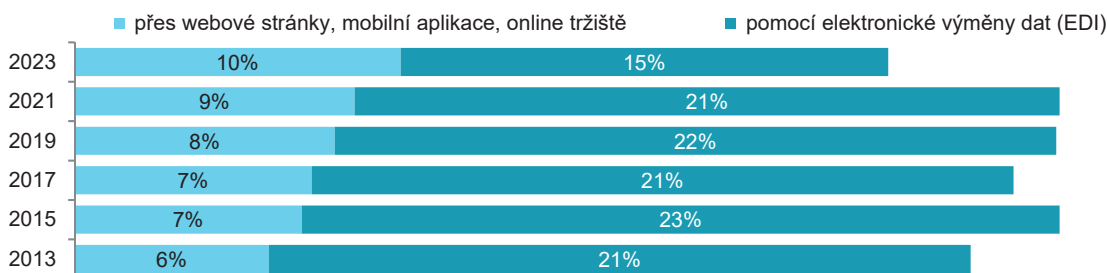
prostřednictvím EDI, kromě automobilového průmyslu, časté ještě v potravinářství, nejvíce v odvětví **výroba nápojů** (CZ NACE 11), kde pomocí EDI prodávalo 39 % podniků. Pro srovnání, ve **výrobě potravin** (CZ NACE 10) to bylo 24 % firem. Z odvětví služeb je prodej pomocí EDI rozšířen nejvíce ve **velkoobchodě** (CZ NACE 46: 19 % podniků).

- Detailnější údaje o online prodeji uskutečněném přes webové stránky nebo mobilní aplikace naleznete v kapitole č. 10 této publikace. Zde pouze stručně zmíníme, že prodej přes web nebo přes aplikace převažuje prakticky ve všech odvětvích, především v sektoru služeb. Nejvýrazněji je to vidět například u cestovních agentur a kancelářů, v ubytování, stravování a pohostinství, ve stavebnictví či v sekci CZ NACE J nazvané Informační a komunikační činnosti a v maloobchodě. Ve většině odvětví zpracovatelského průmyslu naopak převažuje prodej pomocí EDI, především v již zmíněném automobilovém nebo nápojovém průmyslu.
- Jak bylo zmíněno dříve, jsou tržby z prodejů přes webové stránky nebo mobilní aplikace nižší než tržby získané elektronickou výměnou dat. Situaci nejlépe ilustruje příklad elektronického průmyslu (CZ NACE 26), kdy v roce 2023 uskutečňovalo webové prodeje v tomto odvětví 16 % podniků a prodeje prostřednictvím EDI 12 % firem, oba typy prodejů byly tedy podobně časté. Tržby z webových prodejů za rok 2023 tvořily ale v tomto odvětví jen 1 % z celkových tržeb, zatímco tržby získané elektronickou výměnou dat tvořily ve stejném roce 69 % z jejich celkových tržeb.
- **Nejvyšší tržby z prodejů uskutečněných pomocí elektronické výměny dat** vykázal v roce 2023 právě již zmíněný **elektronický průmysl**, tedy výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (69% podíl na celkových tržbách podniků v tomto odvětví). S velkým odstupem pak následují podniky v elektrotechnickém průmyslu (CZ NACE 27: 38 % z celkových tržeb) nebo v automobilovém průmyslu (CZ NACE 29: 27 % z celkových tržeb).

Graf 9.1: Elektronický prodej v podnicích v ČR

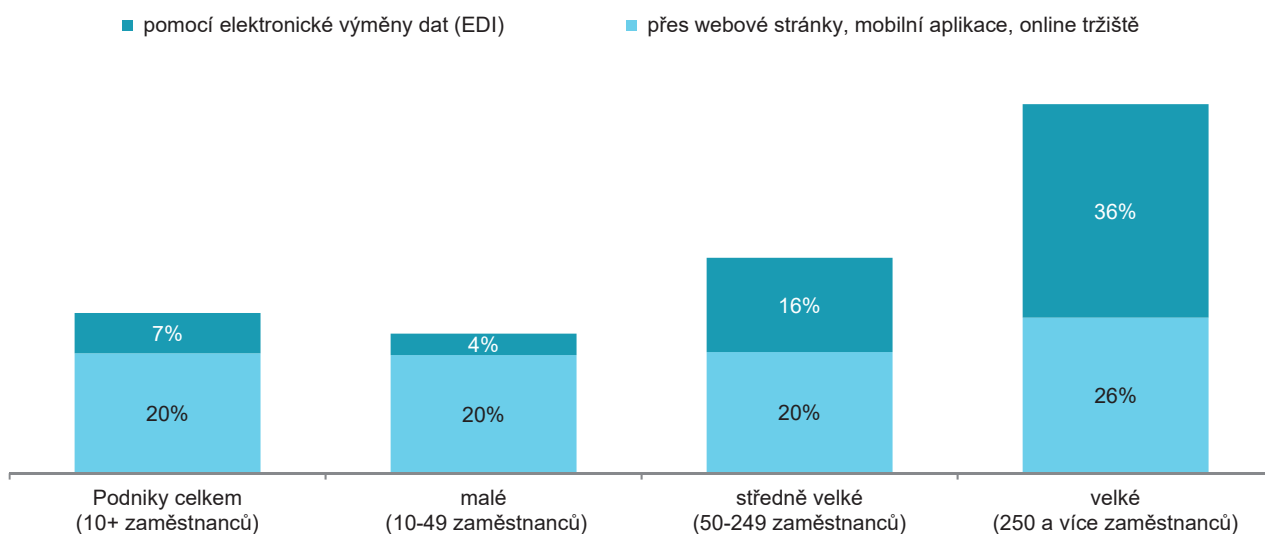
Graf 9.2: Tržby z elektronických prodejů v podnicích v ČR podle použité sítě

% z celkových tržeb podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

Zdroj: Český statistický úřad

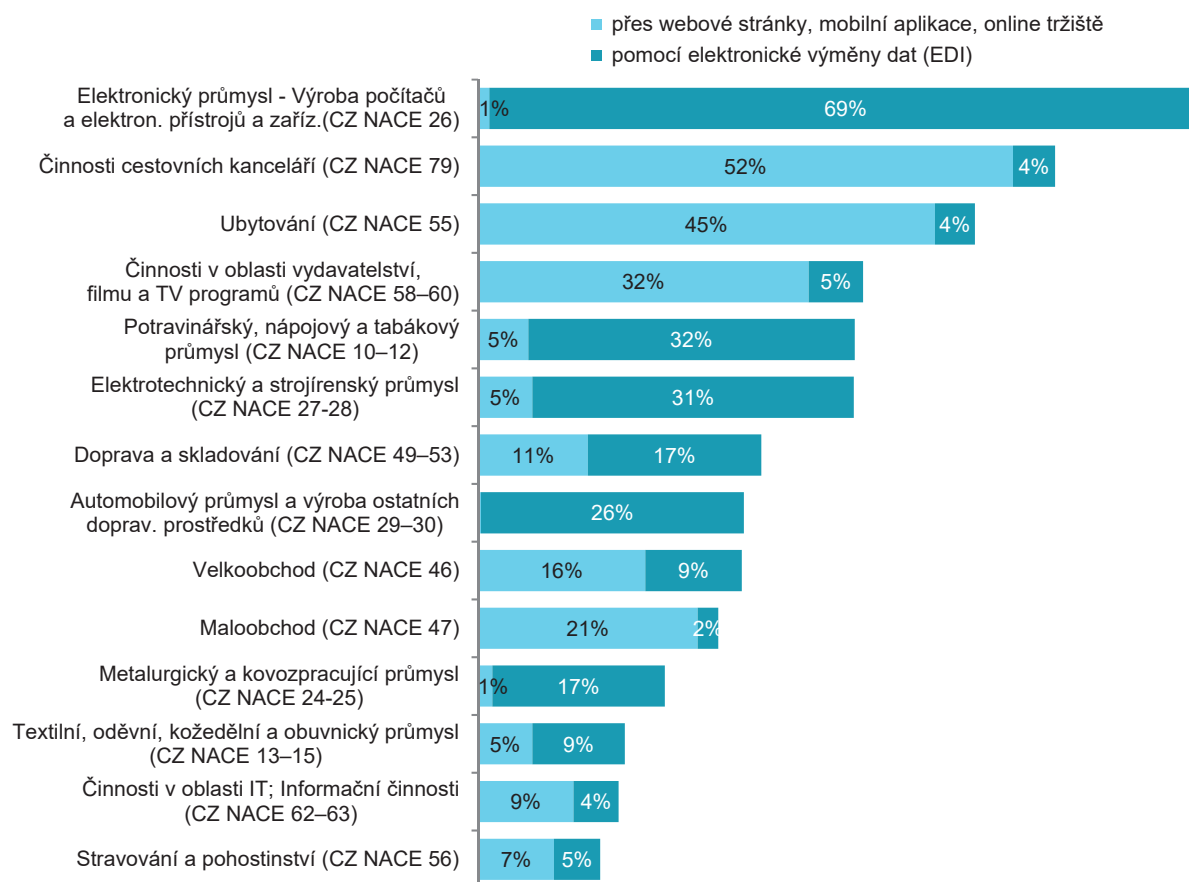
Graf 9.3: Podniky v ČR uskutečňující elektronické prodeje podle způsobu jejich uskutečnění; 2023

% z celkového počtu podniků v dané velikostní skupině

Graf 9.4: Tržby z elektronických prodejů v podnicích v ČR podle způsobu uskutečnění; 2023

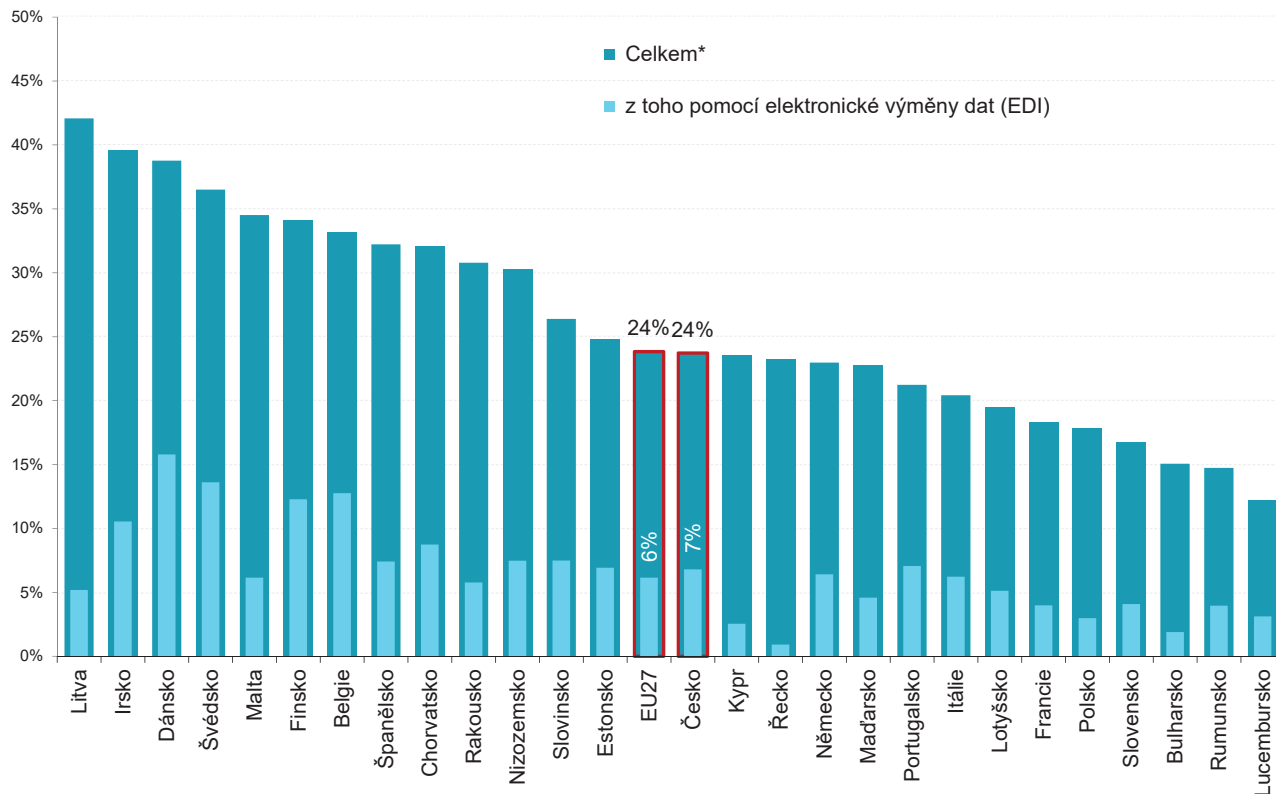
(ve vybraných odvětvích)

% z celkových tržeb podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

Zdroj: Český statistický úřad

Graf 9.5: Podniky v zemích EU27 uskutečňující elektronické prodeje; 2023

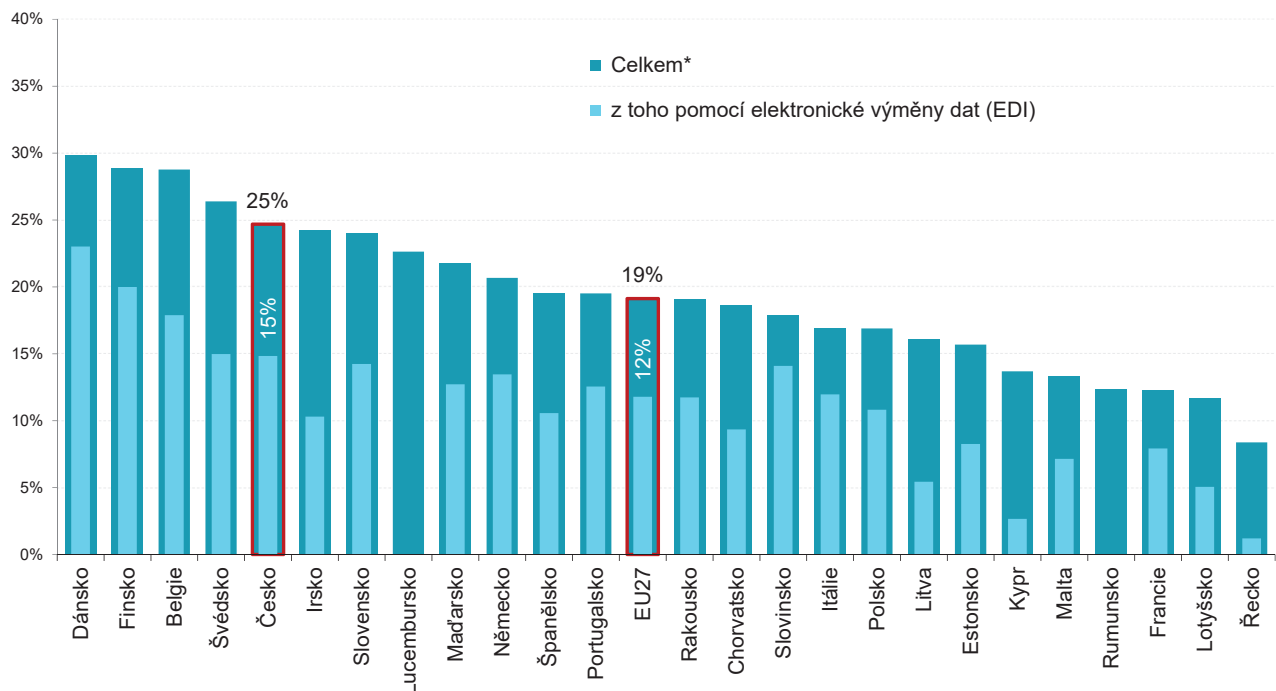

* podniky dané země, které měly v průběhu roku 2023 tržby z elektronických prodejů

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2024

Graf 9.6: Tržby podniků v zemích EU27 z uskutečněných elektronických prodejů; 2023

* tržby podniků dané země, které měly v průběhu roku 2023 nenulové tržby z elektronických prodejů na jejich celkových tržbách v roce 2023; Údaje za tržby pomocí EDI za Lucembursko a Rumunsko nejsou k dispozici.

% z celkových tržeb podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2024